

Společnost urgentní medicíny a medicíny katastrof ČLS JEP (org. č. 98) **Society for Emergency and Disaster Medicine CzMA**

V roce 1988 byla se souhlasem vedení ČsLS JEP ustavena Sekce přednemocniční neodkladné péče a medicíny katastrof (PNP a MK) České společnosti anesteziologie a resuscitace (ČSAR). Předsedou byl jmenován prof. MUDr. Jiří Pokorný, DrSc., a vědeckým sekretářem doc. MUDr. Jan Špunda, CSc. Během jednoho roku získala sekce přes 270 členů jednak z řad ČSAR, jednak z jiných oborů, např. interny, pediatrie a chirurgie-traumatologie. Dále se přihlásili i členové z řad záchranářů kladenské Báňské záchranné služby.

V letech 1988 a 1989 byly uspořádány dvě pracovní konference PNP a MK v Praze ve FN-Motol. V Brně se třikrát konaly Dny přednemocniční neodkladné péče, které organizoval MUDr. J. Hrabovský, CSc. Jednalo se o hojně navštěvované 2denní akce značného odborného i propagačního významu. Ve dnech 23.–25. 10. 1989 se konal v Piešťanech Kongres PNP a MK s mezinárodní účastí. Pořadatelem kongresu byly ČsLS JEP a Slovenská lékařská společnost. Kongresu se zúčastnilo 233 účastníků z Československa a 54 ze zahraničí z 12 států.

V roce 1990 ukončil prof. Pokorný svou aktivní činnost na katedře anesteziologie a resuscitace tehdejšího Institutu pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů (ILF) v Praze a na klinice anesteziologie a resuscitace v pražské Fakultní nemocnici v Motole.

Předsedou Sekce PNP a MK ČSAR byl zvolen MUDr. Jiří Klimeš, tehdy pracovník Záchranné služby Praha. V hektické době počátků transformace zdravotnictví v naší republice po roce 1990 nastal v důsledku vydání vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 434/1992 Sb. nebyvalý rozmach zdravotnických záchranných služeb, a to jak na poli odborném, tak i organizačním a technickém.

Vzniklá situace, specifická problematika činnosti a odlišnosti v zajišťování přednemocniční neodkladné péče vedly v praxi k postupnému vzdalování se od oboru anesteziologie a resuscitace.

V listopadu 1994 byla z iniciativy MUDr. J. Hasíka svolána do Prachatic odborná konference o přednemocniční neodkladné péči a medicíně katastrof, na které se jednalo o podmínkách vytvoření nové odborné společnosti a o korespondenčních volbách členů výboru. Voleb se účastnilo 115 členů tehdejší Sekce PNP a MK ČSAR, nejvíce hlasů (84) získal MUDr. J. Hasík, který se stal prvním předsedou České společnosti přednemocniční neodkladné péče a medicíny katastrof. Datem oficiálního uznání a zřízení nové odborné společnosti je 30. leden 1995, kdy její vznik schválilo plénum České lékařské společnosti JEP. K 30. 4. 2004 má společnost 266 členů.

Významné aktivity

Již od prvního roku samostatné existence společnosti jsme pravidelně pořádaly 2–3 vědecké akce ročně jak s čistě lékařskou problematikou, tak i s odbornou tematikou určenou pro všechny kategorie zaměstnanců záchranných služeb (sestry, záchranáře, dispečery, řidiče, management atd.). Každoročně na podzim organizuje MUDr. Ticháček v Opavě „Dostálovy dny“ na památku prim. MUDr. Jiřího Dostála, CSc., průkopníka ZZS v Ostravě (v roce 2004 se konaly tyto dny již XI.). Od roku 1995 jsou vždy v červnu pořádány celostátní konference medicíny katastrof ve Zlíně. Souběžně s aktivitami společnosti pořádá od roku 1995 MUDr.

Jiří Staňa v okrese Jeseník každoročně soutěž výjezdových skupin rychlé lékařské pomoci ZZS Ralley-Rejvíz, které se účastní od roku 2001 také posádky ze zahraničí. Tato akce se koná pod záštitou katedry urgentní medicíny a medicíny katastrof IPVZ v Praze.

V roce 2002 se konala v Praze konference s mezinárodní účastí PEML (Prague Emergency Medicine Lessons), jejímiž organizátory byli V. Mareček a J. Pokorný, ml. Účastnilo se jí 14 pozvaných zahraničních přednášejících a asi 150 posluchačů.

Významné publikace:

- Pokorný J. a kol.: Anesteziologické a resuscitační postupy za mimořádných podmínek. Avicenum, Praha 1989.
- Šimko Š., Babík J.: Hromadné nešťastia, medicína katastrof. Osveta, Martin 1997.
- Ševčík P., Čundrle I. a kol.: Novinky v anesteziologii, intenzivní medicíně a léčbě bolesti. Galén, Praha 1999.
- Drábková J., Malá H.: Vádemékum novinek neodkladné péče. Grada, Praha 1999.
- Königová R. a kol.: Komplexní léčba popálenin. Grada, Praha 1999.
- Štětina J. a kol.: Medicína katastrof a hromadných neštěstí. Grada, Praha 2000.
- Drábková J.: Polytrauma v intenzivní medicíně. Grada, Praha 2002.
- Pokorný J. a kol.: Lékařská první pomoc. Galén, Praha 2003.
- Pokorný J. a kol.: Urgentní medicína. Galén, Praha 2004.

Doporučené postupy výboru společnosti:

- Ticháček M., Drábková J.: Ošetření izolovaných mozkolebečních poranění (1997).
- Ticháček M., Drábková J.: Zahájení a ukončení neodkladné resuscitace v PNP (1997).
- Ticháček M., Drábková J.: Kompetence RZP – metodické doporučení výboru (1998).
- Ticháček M., Drábková J., Týmonová A., Brychta O., Königová R.: Ošetření popáleninového traumatu v podmínkách PNP (1999).
- Ticháček M., Drábková J.: Náhlé cévní mozkové příhody (2000).
- Rožnovský L., Gutvirth J., Beneš J., Dostál V., Kasal E., Hobstová J., Kümpel P., Křížová P., Ticháček M., Plíšek S., Štruncová V.: Invazivní meningokoková onemocnění (2002).
- Urbánek P.: Akutní koronární syndrom v PNP (2004).
- Knor J.: Neodkladná resuscitace – metodický pokyn ČSUM a MK (2004).

Doporučené postupy pro praktické lékaře:

- Ticháček M., Drábková J.: Úraz teplem, Úraz chladem, Tonutí, Úraz elektrickou energií – elektrotrauma, Předávkování a otravy drogami.

Zahraniční spolupráce

- *Kolektivní členství:* 1995 – WADEM (World Association for Disaster and Emergency Medicine), 2000 – IFEM (International Federation for Emergency Medicine).
- *Individuální členství:* EuSEM (European Society for Emergency Medicine).

Ocenění

Čestná členství: 1983 – J. Pokorný - v ČSAR

- Prof. MUDr. J. Pokorný, DrSc.: ČSAR (1983), ČsLS JEP (1989), National Medical Disaster System, USA (1995), ČS UMaMK (2003).
- 1999 – P. Safar, M. Klain, J. Drábková – ČS UMaMK.

Vyznamenání:

- Prof. MUDr. J. Pokorný, DrSc.: 1989 – zlatá medaile Slovenské lékařské společnosti, 1990 – diplom uznání Univerzity v Pittsburgu, USA (hodnota čestného doktorátu).

Od roku 2003 založeny stránky odborné společnosti : [www. Urgmed.cz](http://www.Urgmed.cz).

Předseda: MUDr. Milan Ticháček

Místopředseda: MUDr. Ilja Deyl

Vědecký sekretář: MUDr. Jiří Knor

Podklady zpracovali MUDr. Milan Ticháček, MUDr. Dana Hlaváčková, MUDr. Juljo Hasík a prof. MUDr. Jiří Pokorný, DrSc.